

S. Sayısı : 191

Bahrî muavenet ve tahlis ve bahrî musademeye mütedair bazı kaidelerin tevhidî hakkında 23 eylül 1910 tarihli beynelmilel mukavelenamelerin tasdikına dair kanun lâiyhası ve Hariciye ve İktisad encümenleri mazbataları (1/796)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1474

30 - IV - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Bahrî muavenet ve tahlis ve bahrî müsademeye mütedair bazı kaidelerin tevhidî hakkında 23 eylül 1910 tarihli mukaveleye iltihaka dair İktisad vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 24 - IV - 1937 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

I. İnönü

Esbabı mucibe lâiyhası

Bağlı kanun projesinin tanzimi gayesi, Lozan muahedesinin 100 ncü maddesi 3 ncü fıkrası mucibince iltihakı müteahhid bulunduğumuz bahrî müsademe ve bahrî tahlis ve muavenete mütedair beynelmilel iki mukavelenin tasdik ve kabulüdür.

Bunlardan (Bahrî müsademe hakkında bazı kavaidin tevhidine dair mukavele) denizde vukubulacak müsademelerde zarar ve ziyân hangi tarafa aid olacağı, zarar ve ziyân nasıl tesbit edileceği, bu husustaki dava müruru zamanları hakkında beynelmilel hükümleri muhtevidir.

Mukavelenin tasdikı ile beraber deniz ticareti kanunumuzun 1278 ncü maddesinde esaslı tadilat yapılmak icab edecektir. Çünkü deniz ticareti kanunumuzun 1278 ncü maddesi, donatıcı mecburî kılavuzun hatasından doğan zararlardan mesul tutmazken mukavelenin 5 ncü maddesi bu zararlardan da donatıcı mesul etmektedir. Mukavelenin diğer maddelerile deniz ticareti kanunumuz arasında başkaca tenazursuzluk yoktur.

(Bahrî muavenet ve tahlis hakkında bazı kaideleri tevhid eden mukavele) denizde yardım ve kurtarma dolayısıyla ne seuretle ücret tahakkuk ettirileceği, ihtilâf halinde mahkemeye nasıl müracaat edileceğini ve bu husustaki davaların müruru zamanları hakkında hükümleri muhtevidir. Bu muahedenin ancak beşinci maddesi deniz ticareti kanunumuzun 1284 ncü maddesile tearuz teşkil etmektedir. Kanunumuz aynı donatıcıya aid gemiler arasında kurtarma ve yardım işleri için bir ücret verilmeyeceğini âmir iken, mukavelenin beşinci maddesi, pek haklı olarak, bu gibi hallerde de ücret verilmesini tesbit etmiştir.

Her iki mukavelenin kabul ve tasdikını müteakib deniz ticareti kanunumuzda icab eden tadilatın yapılacağı tabiidir.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Karar No. 28

Esas No. 1/796

11 - V - 1937

Yüksek Reisliğe

Bahrî muavenet ve tahlis ve bahrî müsademeye mütedair bazı kaidelerin tevhidî hakkında 23 eylül 1910 tarihli mukaveleye iltihaka dair İktisad vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte ve Hariciye vekâletinden gelen Nebil Batı hazır olduğu halde encümenimizde tetkik edildi.

Hükûmetin esbabı mucibesine iştirak eden encümenimiz mezkûr lâyihayı aynen kabul etmiş ve havalesi mucibince İktisad encümenine

tevdî edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdimine karar vermiştir.

Hariciye E. Reisi	M. M. N.	Kâtib N.
Trabzon	Diyarbakir	Diyarbakir
<i>H. Saka</i>	<i>Z. M. Alsan</i>	<i>Z. M. Alsan</i>
Niğde	Kütahya	Tokad
<i>K. İrdelp</i>	<i>H. R. Gürpınar</i>	<i>N. Poroy</i>
İzmir	İstanbul	Manisa
<i>H. Mentese</i>	<i>S. Cimcoz</i>	<i>H. Bayur</i>
Kars		
<i>M. Akyüz</i>		

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Esas No. 1/796

Karar No. 44

22 - V - 1937

Yüksek Reisliğe

Bahrî muavenet ve tahlis ve bahrî müsademeye mütedair bazı kaidelerin tevhidî hakkında 23 eylül 1910 tarihli mukavelenamelere iltihaka dair olup Büyük Meclise takdim olunan kanun lâyihası Hariciye encümeni mazbatasile birlikte encümenimize havale buyurulmakla İktisad vekâletinin mütehassıs memuru hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Kanun lâyihasında mevzubahs olan mukavelenamelere Lozan muahedenamesinin yüzüncü maddesinin üçüncü fıkrasile esasen iltihak taahhüdünde bulunmuş olduğu ve mukavelenameler hükümlerinin ancak müruru zaman müddetleri ve armatörlerin mesuliyetleri gibi mahdud meselede deniz ticaret kanunumuz hükümlerile tearuz etmekte olup bu maksadla deniz ticaret kanunumuzda da lüzumlu değişikliğin yapılması derpiş edildiği esbabı mucibeden ve verilen

izahattan anlaşılmağa kanun lâyihasının esas itibarile kabulü encümenimizde muvafık görülmüş, kanunun serlevhası ve birinci maddesi metni daha vazih olmak maksadile yeniden yazılmıştır.

Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İktisad En. Reisi	M. M.	Kâtib Na.
Tekirdağ		Seyhan
<i>Ş. Kesebir</i>		<i>Esmâ Nayman</i>
Zonguldak	Maraş	Ankara
<i>H. Karabacak</i>	<i>Kemal Kusun</i>	<i>A. Ulus</i>
Afyon	İzmir	Samsun
<i>Berç Türker</i>	<i>Benal Arıman</i>	<i>A. Tunalı</i>
Çanakkale	Konya	Gümüşane
<i>M. Bengisu</i>	<i>Kâzım Okay</i>	<i>Edib Tör</i>
Eskişehir	Zonguldak	
<i>E. Sazak</i>	<i>Esad Çakmakçaya</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Bahrî muavenet ve tahlis ve bahrî müsademeye mütedavir bazı kaidelerin tevhidî hakkında 23 eylül 1910 tarihli mukavelenamelere iltihaka dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Bahri muavenet ve tahlis ve bahri müsademeye mütedair bazı kaidelerin tevhidine dair bağı 23 eylül 1910 tarihli Beynelmilel Brüksel mukavelenameleri kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun tatbikine İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

24 - IV - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
I. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Ş. Kaya	Dr. T. B. Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Deniz yardım ve kurtarma işlerine ve deniz müsademelerine mütedair bazı kaidelerin tevhidî hakkındaki 23 eylül 1910 tarihli iki Beynelmilel mukaveleye iltihaka dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Deniz yardım ve kurtarma işlerine ve deniz müsademelerine mütedair bazı kaidelerin tevhidî hakkında 23 eylül 1910 tarihinde Brükselde imzalanmış olan iki Beynelmilel mukavele kabul edilmiş ve bu mukavelelere Türkiye Cumhuriyetinin iltihakına aid muamelelerin ifası için Hükûmete mezuniyet verilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

BAHRİ MUAVENET VE TAHLİS HAKKINDA BAZI KAİDELERİN TEVHİDİNE
DAİR 23 EYLÜL 1910 TARİHLİ MUKAVELE

Almanya İmparatorluğu namına Haşmetli Almanya İmparatoru, Prusya Kırallığı; Arjantin Cümhuriyeti Reisi; Avusturya İmparatoru, Bohemya Kırallığı. . . İlah ve Macaristan Kırallığı; Avusturya ve Macaristan için; Haşmetli Belçikalılar Kırallığı; Brezilya Düveli Müttehidesi Reisi; Şili Cümhuriyeti Reisi; Kuba Cümhuriyeti Reisi; Haşmetli Danimarka Kırallığı; Haşmetli İspanya Kırallığı; Amerika Düveli Müttehidesi Reisi; Fransa Cümhuriyeti Reisi; Haşmetli Büyük Britanya ve İrlanda Müttehid Kırallığı ve Maveraı Ebhar Müstemlekeleri Kırallığı, Hindistan İmparatoru; Haşmetli Yunanlılar Kırallığı; Haşmetli İtalya Kırallığı; Haşmetli Japonya İmparatoru; Meksika Düveli Müttehidesi Reisi; Nikaragua Cümhuriyeti Reisi; Haşmetli Norveç Kırallığı; Haşmetli Felemenk Kırallığı, Haşmetli Potekiz ve Algarvar Kırallığı; Haşmetli Romanya Kırallığı; Haşmetli Bütün Rusyalar İmparatoru; Haşmetli İsveç Kırallığı; Uruguvay Cümhuriyeti Reisi;

Bahrî muavenet ve tahlis hakkında bazı muttarid kaideleri müttefikan tesbit etmenin faydasını takdir ile şu hususta bir mukavele akdinkarar vermişler ve:

Almanya İmparatorluğu namına Haşmetli Almanya İmparatoru, Prusya Kırallığı;
Almanyanın Bürüksel Maslahatküzarı Mösyö Kracker de Schwartzefeld,
Devlet Âli Müşaviri Hassı, İmparatorluk Adliye Nezaretinin Raportör Müşaviri Doktor Müsyü Struckmann.

Arjantin Cümhuriyeti Reisi:

Arjantin Cümhuriyetinin Haşmetli Belçikalılar Kırallığı nezdinde Fevkalâde Murahhası ve Orta Elçisi Mösyö M. A. Blancas.

Haşmetli Avusturya İmparatoru, Bohemya Kırallığı. İlah ve Macaristan Kırallığı:
Avusturya için.

ve Macaristan için:

Haşmetli Belçikalılar Kırallığı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Kont de Clary et Aldringen.

Avusturya için:

Avusturya Ticaret Nezaretinde Şube müşaviri Mösyö Doktor Stephen Worms.

Macaristan için:

Mütেকaid Nüzardan Budapeşte Kırallık Darülfünununun muvazzaf Profesörü, Macaristan Meclisi Mebusan Azasından Doktor François de Nagy.

Haşmetli Belçikalılar Kırallığı:

Nazır payesini Haiz, Beynelmîlel Bahrî Komite Reisi Mösyö Beernaert.

Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçi Hariciye Nezareti Ticaret ve Şehbenderlikler Müdürü Umumisi Mösyö Capelle,

Beynelmîlel bahrî Komite Reisi sanisi Mösyö Ch. Le Jeune,

Meclisi Mebusan Azasından, Beynelmîlel Bahri Komite Kâtibi Umumisi Mösyö Louis Franck,

Meclisi Mebusan Azasından Mösyö P. Segers.

Brezilya Düveli Müttehidesi Reisi:

Riyo de Janeiro Ulumu Hukukiye ve İçtimaiye Serbest Fakültesi Profesörü, Brezilya Akademisi Azasından, Mösyö Doktor Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes.

Şili Cümhuriyeti Reisi:

Şili Cümhuriyetinin Haşmetli Belçikalılar Kırallığı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Mösyö M. F. Puga - Borne.

Küba Cümhuriyeti Reisi :

Küba Cümhuriyetinin Brüksel mukim Elçisi Mösyö Francisco Zayas y Alfonso.

Haşmetli Danimarka Kırallı:

Danimarkanın Brüksel mukim Elçisi Mösyö W. de Grevenskop Castenskiold,
Danimarka Divanı Âlisinde Avukat Mösyö Herman Barclay Halkier.

Haşmetli İspanya Kırallı:

Haşmetli Belçikalılar Kırallı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Mösyö de
Baquer y Corsı,
Kırallık Bahriyesi Oditör Jeneralı Don Juan Spottorno,
Adliye Nezareti Daire Reisi, biri mahkeme sabık Hakimlerinden Don Ramon Sanchez
Ocana,
Madrid merkezi Darülfünunu Profesörü Don Faustino Alvarez del Manzano.

Amerika Düveli Müttehidesi Reisi:

Düveli müttehidenin Nevyork havalisi Mahkemesi Hakimi Mösyö Walter C. Noyes,
Nevyorkta Avukat Mösyö Charles C. Burlingham,
Virjini Devletinin sabık Valilerinden Mösyö A. J. Montague,
Pitsburgda Avukat Mösyö Edvin W. Smith.

Fransa Cümhuriyeti Reisi:

Fransa Cümhuriyetinin Haşmetli Belçikalılar Kırallı nezdinde Fevkalâde Murahhası ve Orta
Elçisi Mösyö M. Beau,
Enstitü azasından, Paris Hukuk Fakülte ve Ulumu Siyasiye mektebi Profesörü, Fransa
Hukuk Bahriye Cemiyeti Reisi Mösyö Lyon-Caen.

**Haşmetli Büyük Britanya ve İrlânda Müttehid Kırallığı ve Maverayı Ebhar İngiltere Müstem-
lekeleri Kırallı, Hindistan İmparatoru:**

Haşmetli Belçikalılar Kırallı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Sir Arthur
Harding K. C. B., K. C. M. G.,
Londra Âli Mahkemesi Hâkimi Asaletli Sir William Pickford,
Londrada Kırallık Müşaviri Mösyö Leslie Scott,
Londrada Avukat Asaletli Mösyö M. Hugh Godley.

Haşmetli Yunanlılar Kırallı:

Atina Darülfünunu Muavin Profesörlerinden Mösyö Georges Diobouniotis.

Haşmetli İtalya Kırallı:

İtalyanın Brüksel Maslahatgüzarı Mösyö Prens de Castagneto Caracciolo,
Avukat, Cenevre Darülfünunu Profesörü Mösyö François Berlingieri,
Napoli İstinaf Mahkemesi Azasından Mösyö François Mirelli,
Roma Darülfünunu Profesörlerinden Mösyö César Vivante.

Haşmetli Japonya İmparatoru:

Haşmetlü Belçikalılar Kırallı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Mösyö K. Na-
beshima,
Japonya Adliye Nezaretinde Müddei Umumî ve müşavir Müsyü Yoshiyuki Irie,
Japonya Münakalât Müdüriyeti Bahri İşler Kısmı Reisi Müsyü Takeyuki Ishikawa,
Japonyanın Brüksel Elçiliği İkinci kâtibi Mösyö M. Matsuda.

Meksika Düveli Müttehidesi Reisi:

Meksika Düveli Müttehidesinin Haşmetli Belçikalılar Kırallı nezdinde Fevkalâde Murahhası
ve Orta Elçisi Müsyü M. Olarte,
Aukat, Ayan Âzasından Mösyö Victor Manuel Castillo.

Nikaragua Cümhuriyeti Reisi:

Nikaragua Cümhuriyetinin Brüksel Başşebenderi Mösyö L. Vallez.

Haşmetli Norveç Kırallı:

Haşmetli Belçikalılar Kırallı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Mösyö Doktor
G. F. Hagerup,
Gemi Mücehhezi Mösyö Christian Théodor Boe.

Haşmetli Felemenk Kraliçesi :

Felemengin Brüksel Maslahatgüzarı Mösyö le Jonkheer P. R. A. Melwill van Carnbee,
Hukuk Doktoru, Utrecht Darülfünunu Profesörü Müsyü W. L. P. A. Molengraff,
Hukuk Doktoru, Lahey Temyiz Mahkemesi Azasından Mösyö B. C. J. Loder,
Hukuk Doktoru, Amsterdamda Avukat Mösyö C. D. Asser Junior.

Haşmetli Portekiz ve Algarvlar Kralı :

Portekizin Brüksel Maslahatküzarı Müsyö Antonio Duarte de Oliveria Soares.

Haşmetli Romanya Kralı :

Haşmetli Belçikalılar Kralı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Mösyö
Djuvara.

Haşmetli Bütün Rusyalar İmparatoru :

Rusyanın Vaşington Büyük Elçiliği Başkâtibi Mösyö C. Nabokoff.

Haşmetli İsveç Kralı :

Haşmetli Belçikalılar Kralı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Mösyö Kont
J. J. - A. Ehrensvard,

İsveç Vapur Sigorta Şirketi Müdürü Mösyö Einar Lange.

Uruguvay Cumhuriyeti Reisi :

Uruguvay Cumhuriyetinin Haşmetli Belçikalılar Kralı nezdinde Fevkalâde Murahhası
ve Orta Elçisi Mösyö Luis Garabelli.

Hazeratını Murahhasları olarak tayin etmişler ve Müşarünileyhim bu hususta usulen mezun
oldukları halde aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

Tehlikede bulunan deniz gemileri, bunların içlerinde bulunan eşya, navlun ve seyahat ücreti
hakkında yapılan muavenet ve tahlis ile deniz gemileri ve dahilî seyrüsafain gemileri beyninde
aynı mahiyette olarak ifa edilen hizmetler, bu iki nevi hizmet arasında bir fark gözetilmeksizin ve
yapıldığı sular nazarı itibare alınmaksızın, aşağıdaki hükümlere tâbidir.

Madde — 2

Faydalı bir netice vermiş olan her türlü muavenet yahut tahlis keyfiyeti muhik bir ücreti icab
eder.

Yapılan yardım faydalı bir netice vermez ise hiç bir ücret itası lâzım gelmez. Hiç bir halde,
tediye edilecek para kurtarılan eşyanın kıymetini tecavüz edemez.

Madde — 3

Yardım olunan geminin sarıh ve makul men'ine rağmen yardım ameliyatına iştirak eden şahısların hiç bir ücrete hakları yoktur.

Madde — 4

Romorkörün, yedek çekme konturatosunun ifası kabilinden addolunamayacak müstesna hizmetler yapmadıkça kendi yedeğinde çektiği gemiyi veya hamulesini tahlisi veya bunlara muaveneti hasebile bir ücrete hakkı yoktur.

Madde — 5

Muavenet ve tahlis, aynı sahibe aid gemiler beyninde vukua gelmiş olsa dahi yine bir ücret lâzım gelir.

Madde — 6

Ücretin miktarı tarafeynin mukavelesi ile ve bunun fıkdanında, hâkim tarafından tesbit edilir.

Tahlis edenler arasında bu ücretin taksim nisbeti hakkında da hüküm böyledir.

Tahlis eden gemilerden her birinin sahibi, kapdanı ve o geminin hizmetinde bulunan şahıslar arasında ücretin taksimi geminin millî kanunile tanzim edilecektir.

Madde — 7

Tarafeynden birinin istidası üzerine, hâkim, tehlike anında ve tehlikenin tesiri altında aktedilen her türlü muavenet ve tahlis mukavelesini, kabul olunan şartların muhik olmadığına kanaat eder ise fesih veya tadil edebilir.

Tarafeynden birinin muvafakati hile veya iğfal ile muallel olduğu anlaşılır yahut ücret, her hangi bir itibarla olursa olsun yapılan hizmetle fahiş surette gayri münasib olursa, bütün bu hallerde alâkadar tarafın istidası üzerine mukavelename hâkim tarafından fesh veya tadil edilebilir.

Madde — 8

Ücret, hâkim tarafından aşağıdaki hususlar esas ittihaz edilerek ahvale göre tesbit olunur.

A) Birinci derecede, icabında geminin ciheti tahsisi hesaba katılmak üzere istihsal olunan muvaffakiyet, muavenet etmiş olanların gayret ve liyakatleri, muavenet olunan geminin, yolcularının, mürettebatının, hamulesinin, tahlis edilenlerin ve tahlis gemisinin maruz kaldıkları tehlike, sarfolunan zaman, çekilen masraflar ve zararlar ve tahlis edenlerin maruz kaldıkları mesuliyet vesaire muhataraları, tahlis edenler tarafından tehlikeye maruz bırakılan malzemenin kıymeti;

B) İkinci derecede, kurtarılan eşyanın kıymeti.

Aynı hükümler 6 ncı maddenin 2 nci bendinde mezkûr taksime tatbik olunur.

Tahlis edenlerin, tahlis veya muaveneti kendi hataları yüzünden zarurî kıldıkları yahud sirkat, yataklık, veyahud hileli muamelelerle şaibedar oldukları tezahür eder ise kâkim ücreti tenzil veya iskat edebilir.

Madde — 9

Tahlis edilen şahıslar tarafından hiç bir ücret verilmek lâzımgelmez. Bununla beraber millî kanunların bu husustaki hükümlerine hâlel gelmiyecektir.

Tahlis veya muavenete mahal veren kaza vesilesile müdahale ederek hayatı beşer kurtaranlar gemiyi, hamulesini ve teferuatını kurtaranlara verilen ücretten muhik bir hisseye hak kazanırlar.

Madde — 10

Ücret tediyesine müteallik dava, muavenet veya tahlis ameliyatının hitam bulduğu günden itibaren iki senede müruru zamana uğrar.

Bu müruru zamanı talik ve kateden sebebler davayı rüyet eden mahkemenin kanunu ile teayyün eder.

Âli Akid Taraflar, muavenet veya tahlis edilen geminin müddeinin ikametgâhı veya başlıca müessesesi bulunan Devlet kara sularında yakalanmaması keyfiyetini kendi kanunlarına yukarıda tesbit olunan müddeti temdid eder bir sebep olarak ithal etmek hakkını muhafaza ederler.

Madde — 11

Denizde hayatı tehlikeye maruz bulunan her şahsa, velev düşman bile olsa her kaptan, kendi gemisi, mürettebatı, yolcuları için ciddi bir tehlikeyi mucib olmayacak derecede elinden ge-

len muaveneti ifaya mecburdur.

Gemi sahibi, geçen hükme muhalif hareketlerden dolayı mesul değildir.

Madde — 12

Mevzu kanunları yukarıdaki maddeye muhalif hareketi menetmeyen Âli Akid Taraflar, bunun menî için lâzımgelen tedbirleri ittihaz veya kendi teşriî heyetlerine teklif etmeyi taahhüd ederler.

Âli Akid Taraflar yukarıdaki hükmün icrası için kendi memleketlerinde vazedilmiş veya edilecek olan kanunlar veya nizamnameleri mümkün olduğu kadar süratle birbirlerine bildireceklerdir.

Madde — 13

Bu mukavele makamı resmîyece veya onların murakabesi altında muavenet ve tahlis hizmetleri teşkiline ve hassatan saydımahi vesaitinin tahlisine dair bulunan millî kanunların yahud beynelmil muahedelerin hükümlerine halel iras etmez.

Madde — 14

Bu mukavele harb gemilerine ve munhasıran bir umumî hizmete tahsis edilen Devlet gemilerine tatbik edilmez.

Madde — 15

Bu mukavelenin hükümleri muavenet veya tahlis eden gemi, yahud muavenet veya tahlis edilen gemi Âli Akid Taraflardan birine mensub olduğu takdirde bütün alâkadarlara tatbik olunacağı gibi millî kanunlarla muayyen sair hallerde dahi kezalik o veçhile tatbik edilecektir.

Bunula beraber mukarrerdir ki:

- 1) Gayri akid bir Devlet tebeasından bulunan alâkadarlar hakkında mezkûr hükümlerin tatbiki, akid Devletlerden her biri tarafından muamelei müteakabile şartına tâbi tutulabilecektir;
- 2) Alâkadarların hepsi, davayı rüyet eden mahkemenin mensub olduğu aynı Devlet tebeası oldukları halde mukavelename değil millî kanun tatbik edilecektir.
- 3) Millî kanunların daha vasi hükümlerine halel gelmemek üzere 11 nci madde ancak Ali Akid Taraflara tâbi gemiler arasında tatbik olunacaktır.

Madde — 16

Âli Akid Taraflardan her biri bu mukavelenin meriyete girmesinden itibaren üç sene sonra mukaveleye ithal edilebilecek ıslahatı taharri ve tayin ve hassatan, mümkün ise mukavelenin, tatbik dairesini tevsi etmek maksadile yeni bir konferansın ıçtımamı teklif etmek salâhiyetini haiz olacaktır.

Bu salâhiyetini istimal edecek olan Devlet altı ay içinde konferansı ıçtımama davet etmeyi deruhde eyleyecek olan Belçika Hükûmeti vasıtasile niyetini diğer Devletlere bildirecektir.

Madde — 17

Bu mukaveleyi imza etmemiş olan Devletler, talepleri üzerine buna iltihaka kabul olunurlar. Bu iltihak siyasi tarik ile Belçika Hükûmetine ve onun tarafından da diğer akid Devletler Hükûmetlerinden her birine tebliğ olunacak ve Belçika Hükûmeti marifetile tebliğnamenin irsalinden bir ay sonra hükmünü icra edecektir.

Madde — 18

Bu mukavele tasdik edilecektir.

Mukavelenin imzası gününden itibaren en geç bir senelik bir müddetin inkizasında Belçika Hükümeti mezkûr mukaveleyi tasdik etmeye hazır bulduklarını beyan etmiş olan Xli Akid Tarafların Hükümetleriyle, mukaveleyi meriyete koymanın münasib olup olmadığını kararlaştırmak maksadile, temasta bulunacaktır.

Tasdiknameler, icabı takdirde, derhal Brüselerde tevdi olunacak ve mukavele bu tevdi tarihinden bir ay sonra hükmünü icra edecektir. Protokol bir sene daha Brüksel konferansında temsil edilmiş olan Devletlerin lehine ağır kalacaktır. Bu müddetin mürurundan sonra mezkûr Devletler ancak on yedinci maddenin hükümlerine tevfikian mukaveleye iltihak edebilirler.

Madde — 19

Alî Akid Taraflardan her hangi biri bu mukaveleyi feshettiği halde bu fesih ancak Belçika Hükümetine tebliğ edildiği günden bir sene sonra hükmünü icra edecek ve mukavele diğer Akid Taraflar arasında meri kalacaktır.

Tasdikanılmekal Âli Akid Tarafların murahhasları bu mukaveleyi imza ve tahtim etmişlerdir.

23 eylül 1910 da Brükselde yalnız bir nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Almanya için :

Kracker von Schwartzenfeldt.

Doktor G. Struckmann.

Arjantin Cümhuriyeti için :

Alberto Blancas.

Avusturya için ve Macaristan için :

S. Clary et Aldringen.

Avusturya için :

Stephen Worms.

Macaristan için :

Doktor François de Nagy.

Belçika için :

A. Beernaert,

Capelle,

Ch. Lejeune,

Louis Franck,

Paul Segers.

Brezilya Düveli Müttehidesi için :

Rodrigo Octavio de Langaard Menezes.

Şili için :

F. Puga - Borne.

Küba Cümhuriyeti için :

Dr. F. Zayas.

Danimarka için :

W. Grevenkop Castenskiold,

Herman Halkier.

İspanya için :

Arturo de Baguer,

Juan Spottorno,

Faustino A. del Manzano.

Ramon Sanchez de Ocana,
Amerika Düveli Müttehidesi:

Walter C. Noyes,
Charles C. Burlingham,
A. J. Montague,
Edwin W. Smith.

Fransa için:

Beau,
Ch. Lyon - Caen.

Büyük Britanya için:

Arthur H. Hardinge,
W. Pickford,
Leslie Scott,
Hugh Godley.

Yunanistan için:

G. Diobouniotis.

İtalya için:

Prince de Castagneto,
Francesco Berlingieri,
Francesco M. Mirelli,
Prof. Cèsar Vivante.

Japonya için:

K. Nabeshima,
Y. Irie,
T. Ishikawa,
M. Matsuda.

Meksika Düveli Müttehidesi için:

Enrique Olarte,
Victor - Manuel Castillo.

Nikaraguva için:

Léon Vallez.

Norveç için:

Hagerup,
Chr. Th. Boe.

Felemenk için:

P-R-A. Mervill van Carnbee,
Molengraff,
Loder,
C. - D. Asser.

Portekiz için:

A. D. de Oliveria Soarès.

Romanya için:

T. G. Djuvara.

Rusya için:

C. Nabokoff.

İsveç için:

Albert Ehrensvard,
Einar Lange.

Uruguvay için:

Luis Carabelli.

İMZA MAZBATASI

Bahrî müsademeye ve bahrî muavenet ve tahlise müteallik bazı kaidelerin tevhidine dair bugünkü tarihle münakid mukavelelerin imzası esnasında aşağıda vaziülimza murahhaslar atide muharrer hususlar hakkında itilâf etmişlerdir:

Mezkûr mukavelelerin hükümleri, aşağıdaki kuyudu ihtiraziye altında, âkid devletlerin müstamerelerine ve müstemlekelerine tatbik olunacaktır:

1 - Almanya Hükûmeti müstemlekeleri hakkında kararlarını muhafaza ettiğini beyan eder. Bu müstamerelerden her biri için ayrı ayrı mukavelelere iltihak ve onları fesh etmek hakkını muhafaza eder.

2 - Danimarka Hükûmeti İslanda adası ve Danimarka müstamereleri veya müstemlekeleri için ayrı ayrı, mezkûr mukavelelere iltihak ve onları fesh etmek hakkını muhafaza ettiğini beyan eder.

3 - Amerika Düveli Müttehidesi Hükûmeti Amerika Düveli Müttehidesinin Ada müstemlekeleri için mezkûr mukavelelere iltihak ve onları feshetmek hakkını muhafaza ettiğini beyan eder.

4 - Haşmetli Britanya Kıralı Hükûmeti, müstamerelerinin mahmiyelerinin ve arazilerinin her biri ve kezalik Kıbrıs adası için ayrı ayrı mezkûr mukavelelere iltihak ve onları feshetmek hakkını muhafaza ettiğini beyan eder.

5 - İtalya Hükûmeti, İtalya tevabii ve müstamereleri için mukavelelere bilâhara iltihak etmek hakkını muhafaza eder.

6 - Felemenk Hükûmeti, Felemenk müstamereleri ve müstemlekeleri için mukavelelere bilâhara iltihak etmek hakkını muhafaza eder.

7 - Portekiz Hükûmeti, Portekiz müstamereleri için mukavelelere bilâhara iltihak etmek hakkını muhafaza ettiğini beyan eder.

Bu iltihaklar ya bütün müstamereleri ve müstemlekeleri ihtiva eden umumî bir beyanname ile yahud hususî beyannamelerle tebliğ olunabilirler. İltihaklar ve fesihler için icabına göre bu günkü iki mukavelede gösterilmiş olan muameleye riayet edilecektir. Bununla beraber şurası mukarrerdir ki mezkûr iltihaklar tasdiknamelerin zabıtnamelerinde dahi tesbit edilebilecektir.

Tasdikanılmekal aşağıda vaziülimza murahhaslar, aid oldukları mukavelelerin bizzat metnince hükümleri münderiğ imiş gibi aynı kuvvet ve aynı kıymeti haiz olacak olan bu mazbataya tanzim etmişlerdir.

23 eylül 1910 da Brükselde yalnız bir nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Almanya için:

Kracker von Schwartzenfeldt,
Dr. G. Stuckmann.

Arjantin Cümhuriyeti için:

Alberto Blancas.

Avusturya için ve Macaristan için:

S. Clary et Aldringen.

Avusturya için :

Stephen Worms.

Macaristan için :

Dr. François de Nagi.

Belçika için:

A. Beernaert,
Capelle,
Ch. Lejeune,
Lotis Franck,

- Paul Segers.
Brezilya Düveli Müttehidesi için :
Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes.
Şili için :
F. Puga - Borne.
Küba Cümhuriyeti için :
Dr. F. Zayas.
Danimarka için :
W. Grevnkop Castenskiold,
Herman Halkier.
İspanya için :
Arturo de Baguer,
Juan Spottoruo,
Ramon Sanchez de Ocana,
Faustino A. del Manzano.
Amerika Düveli Müttehidesi :
Walter C. Noyes,
Charles S. Burlingham,
A. J. Montague,
Edwin W. Smith,
Fransa için :
Beau,
Ch. Lyon Caen,
Büyük Britanya için :
Arthur W. Hardinge,
W. Pickford,
Leslie Scott,
Hugue Godley,
Yunanistan için :
G. Diobouniotis,
İtalya için :
Prince de Castagneto,
Francesco Berlingieri,
Francesco M. Mirelli,
Prof. César Vivante,
Japonya için :
K. Nabeshima,
Y. Irie,
T. Ishikawa,
M. Matsuda.
Meksika Düveli Müttehidesi için :
Enrique Olarte,
Victor Manuel Castillo.
Nikaragua için :
Léon Vallez.
Norveç için :
Hagerup,
Ch. T. Boe.
Felemenk için :
P. R. A. Mervil Van Canbee,

Molangraf,
Loder,
S. D. Aser.

Portekiz için:

A. D. de Olivera Soares,

Romanya için:

T. J. Djuvara,

Rusya için:

S. Nabokof,

İsveç için:

Albert Erensvart,

Einar Lange

Urogvay için:

Lui Karabelli,

BAHRİ MÜSADEME HAKKINDA BAZI KAVAILİN TEVHİDİNE DAİR 23 EYLÜL 1910 TA-
RİHLİ MUKAVELE

Almanya İmparatorluğu namına Haşmetli Almanya İmparatoru, Prusya Kralı; Arjantin Cümhuriyeti Reisi; Haşmetli Avusturya İmparatoru, Bohemya Kralı ilâh ve Macaristan Kralı; Avusturya ve Macaristan için Haşmetli Belçikalılar Kralı; Brezilya Düveli Müttehidesi Reisi; Şili Cümhuriyeti Reisi; Küba Cümhuriyeti Reisi; Haşmetli Danimarka Kralı; Haşmetli İspanya Kralı; Amerika Düveli Müttehidesi Reisi; Fransa Cümhuriyeti Reisi; Haşmetli Büyük Britanya ve İrlanda Müttehid Kralı ve İbhar Müstemekeleri Kralı; Hindistan İmparatoru, Haşmetli Yunanlılar Kralı; Haşmetli İtalya Kralı; Haşmetli Japonya İmparatoru; Meksika Düveli Müttehidesi Reisi; Nikaragua Cümhuriyeti Reisi; Haşmetli Norveç Kralı, Haşmetli Felemenk Kralı; Haşmetli Portekiz ve Algarvlar Kralı; Haşmetli Romanya Kralı; Haşmetli Bütün Rusyalar İmparatoru; Haşmetli İsveç Kralı Urogvay Cümhuriyeti Reisi;

Bahrî müsademe hakkında bazı muttarid kaideleri muntazaman tesbit etmenin faydasını takdirle bu hususta bir mukvele akdine karar vermişler, ve:

Almanya İmparatorluğu namına Haşmetli Almanya İmparatoru Prusya Kralı:

Almanyanın Brüksel Maslahatgüzarı **Mösyö Kracker de Schwartzenfeld,**

Devlet Âli Müşaviri Hassı, İmparatorluk Adliye Nezaretinin raportör Müşaviri Doktor **Mösyö Struckmann.**

Arjantin Cümhuriyeti Reisi:

Arjantin Cümhuriyetinin Haşmetli Belçikalılar Kralı nezdinde Fevkalâde Murahhası ve Orta Elçisi **Mösyö A. Blancas.**

Haşmetli Avusturya İmparatoru, Bohemya Kralı. ilân ve Macaristan Kralı:

Avusturya için.

ve Macaristan için:

Haşmetli Belçikalılar Kralı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi **Kont de Claryet Aldringen,**

Avusturya için:

Avusturya Ticaret Nezaretinde Şube Müşaviri **Mösyö Doktor Stephen Worms,**

Macaristan için:

Mütেকaid Nüzardan Budapeşte Kırallık Darülfünununun Muvazzaf Profesörü, Macaristan Meclisi Mebusanı Azasından doktor François de Nagy.

Haşmetli Belçikalılar Kırallı:

Vükelâ Payesini haiz, Beynelmîlel Bahri Komitenin Reisi Mösyö Beernaert.
Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçi, Hariciye Nezareti Ticaret ve Şebenderlikler Müdürü
Umumisi Mösyö Capelle.

Beynelmîlel Bahri Komitenin Reisi Sanisi Mösyö Ch. le Jeune,
Meclisi Mebusan Azasından, Beynelmîlel Bahri Komitenin Kâtibi Umumisi Mösyö Lonis
Franck,

Meclisi Mebusan Azasından Mösyö P. Segers,

Brezilya Düveli Müttehidesi Reisi :

Rio de Janeiro Ulumu Hukukiye ve İçtimaiye Serbest Fakültesi Profesörü, Brezilya Aka-
demisi Azasından, Mösyö Doktor Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes,

Şili Cümhuriyeti Reisi :

Şili Cümhuriyetinin Haşmetli Belçikalılar Kırallı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta El-
çisi Mösyö F. Puga - Borne,

Küba Cümhuriyeti Reisi :

Küba Cümhuriyetinin Brüksel mukim Elçisi Mösyö Francisco Zayasy Alfonso,

Haşmetli Danimarka Kırallı :

Danimarkanın Brüksel mukim Elçisi Mösyö W. de Grevenkop Castenskiold,
Danimarka Âli Mahkemesi Avukatı Mösyö Herman Barclay Halkier,

Haşmetli İspanya Kırallı :

Haşmetli Belçikalılar Kırallı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Mösyö de Baquer
y Corsi,

Kırallık Bahriyesi Umumî Oditörü Don Juan Spottorno,
Adliye Nezareti Daire Reisi, Berri Mahkeme Sabık Hâkimlerinden Don Ramon Sanchez
Ocana,

Madrid Merkezi Darülfünunu Profesörü Don Faustino Alvarez del Manzano.

Amerika Düveli Müttehidesi Reisi :

Düveli Müttehidenin Nevyork Havalisi Mahkemesi Hâkimi Mösyö Walter C. Noyes,
Nevyorkta Avukat Charles C. Burlingham,
Virjinni Devletinin Sabık resimlerinden Mösyö A. J. Montague,
Pitsburgda Avukat Mösyö Edwin W. Smith

Fransa Cümhuriyeti Reisi :

Fransa Cümhuriyetinin Haşmetli Belçikalılar Kırallı nezdinde Fevkalâde Murahhası ve
Orta Elçisi Mösyö Beau,
Enstitü azasından, Paris Hukuk Fakültesi ve Ulumu Siyasiye mektebi Profesörü Fransa
Hukuku Bahriye Cemiyeti Reisi Mösyö Lyon - Caen.

**Haşmetli Büyük Britanya ve İrlanda Müttehid Kırallığı ve Maverayi Ebhar İngiltere Müstem-
lekeleri Kırallı, Hindistan İmparatoru :**

Haşmetli Belçikalılar Kırallı nezdinde Fevkalâde Murahhası ve Orta Elçisi sir Arthur
Hardinge, K. C. B., K. C. M. G.,

Londra Âli Mahkemesi Hâkimi Asaletli Sir William Pickford;

Londrada Kırallı Müşaviri Mösyö Leslie,

Londrada Avukat Asaletli Mösyö Hugh Godley.

Haşmetli Yunanlılar Kırallı :

Atina Darülfünunu Muavin Profesörlerinden Mösyö Georges Diobouniotis.

Haşmetli İtalya Kırallı :

İtalyanın Brüksel Maslahatgüzarı Mösyö Prens de Gastagneto Caracciolo,
Avukat, Cenevre Darülfünunu Profesörü Mösyö François Berlingieri,

Napoli İstinaf Mahkemesi Azasından Mösyö François Mirelli,
Roma Darülfünunu Profesörlerinden Mösyö César Vivante.

Haşmetli Japonya İmparatoru:

Haşmetli Belçikalılar Kırallığı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Mösyö
K. Nabeshima,

Japonya Adliye Nezaretinde Müddei umumî ve müşavir Mösyö Yoshiyuki Irié,
Japonya Münakalât Müdiriyeti Bahri İşler Kısmı Reisi Mösyö Takeyuki Ishikawa,
Japonyanın Brüksel Elçiliği İkinci Kâtibi Mösyö M. Matsuda.

Meksika Düveli Müttehidesi Reisi :

Meksika Düveli Müttehidesinin Haşmetli Belçikalılar Kırallığı nezdinde Fevkalâde Murah-
hası ve Orta Elçisi Mösyö Olarte,
Avukat, Ayan Azasından Mösyö Victor Manoel Castillo.

Nikaragua Cümhuriyeti Reisi:

Nikaragua Cümhuriyetinin Brüksel Başşehbenderi Mösyö L. Vallez.

Haşmetli Norveç Kırallığı:

Haşmetli Belçikalılar Kırallığı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Mösyö Dak-
tor G. F. Hagerup.

Gemi Mücehhezi Mösyö Christian Théodor Boe.

Haşmetli Felemenk Kırallığı:

Felemengin Brüksel Maslahatgüzarı Mösyö le Jonkheer P. R. A. Melvill van Carnbee,
Hukuk Doktoru, Utrecht Darülfünunu Profesörü Mösyö W. L. P. A. Molengraaff,
Hukuk Doktoru, Lahey Temyiz Mahkemesi Azasından Mösyö B. C. J. Loder,
Hukuk Doktoru, Amsterdamda Avukat Mösyö C. D. Asser Yunior.

Haşmetli Portekiz ve Algarvlar Kırallığı:

Portekizin Brüksel Maslahatgüzarı Mösyö Antonio Duarte de Olvierria Soares.

Haşmetli Romanya Kırallığı:

Haşmetli Belçikalılar Kırallığı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Mösyö Djuvara.

Haşmetli Bütün Rusyalılar İmparatoru:

Rusyanın Vaşington Büyük Elçiliği Başkâtibi Mösyö C. Nabokoff.

Haşmetli İsveç Kırallığı:

Haşmetli Belçikalılar Kırallığı nezdinde Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçisi Mösyö Kont
J. J. A. Ehrensvard,

İsveç Vapur Sigorta Şirketi Müdürü Mösyö Einar, Lange.

Uroguvay Cümhuriyeti Reisi:

Uroguvay Cümhuriyetinin Haşmetli Belçikalılar Kırallığı nezdinde Fevkalâde Murahhası ve
Orta Elçisi Mösyö Luis Garabelli.

Hazeratını Murahhasları olarak tayin etmişler ve

Müşarünileyhim bu hususta usulen mezun oldukları halde aşağıdaki hükümleri kararlaştırmış-
lardır:

Madde — 1

Deniz gemileri arasında veya deniz gemileri ile dahili seyrisefain gemileri arasında vukua ge-
len müsademelerde, gemilere, gemide bulunan eşyaya veya şahıslara karşı ika olunan zarardan do-
layı lâzım gelen tazminat, müsademenin vukua geldiği sular nazarı itibara alınmaksızın aşağıdaki
hükümlere tevfikân tayin edilir.

Madde — 2

Eğer müsademe kazara vaki olur veya bir sebebi müebirden neşet eder veyahud müsademenin

sebepleri hakkında şübhe bulunur ise zararları buna uğramış olanlar çekerler.

Gerek gemiler, gerek bunlardan biri hadise anında demir üzerinde yattığı halde dahi bir hüküm meri kalır.

Madde — 3

Eğer müsademeye gemilerden birinin hatası sebep olmuşsa zararın tazmini bu hatayı yapmış olan gemiye terettüp eder.

Madde — 4

Eğer müşterek hata var ise gemilerden her birinin mesuliyeti müteakabilen yapılan hataların ağırlığı ile mütenasibdir; bununla beraber ahvale göre böyle bir nisbet tayin edilemez ise veyahut hatalar muadili gibi görünüyorsa mesuliyet mütesaviyen taksim olunur.

Gerek gemilere, gerek hamulelerine ve gerek gemide bulunan mürettebatın, yolcuların ve sair şahısların eşyalarına ve sair mallarına karşı olunan zararlar, üçüncü şahıslara karşı tekâfül olmaksızın, zikrolunan nisbet dahilinde hatada olan gemiler tarafından çekilir.

Bu maddenin birinci bendine tevfikân sureti katiyede tediye mecbur olduğu hisseden fazla sınırlı tediye edenin hakkı müracaatına hâle gelmemek üzere hatada bulunan gemiler ölüm veya yaralarla sebebiyet verilmiş zararlar için üçüncü şahıslara karşı müteakâfil addolunurlar.

Bu müracaat hakkında gemide bulunan şahıslara karşı gemi sahiblerinin mesuliyetini tahdid eden akdi veya kanunî hükümlerin şümulünü ve tesirlerini tayin etmek millî kanunlara aiddir.

Madde — 5

Evvelki maddeler ile tayin edilen mesuliyet, kılavuz alınması mecburî olsa bile, müsademeye bir kılavuzun hatası sebebiyet verdiği takdirde dahi caridir.

Madde — 6

Bir müsademe dolayısıyla duçar olunan zararın tazmini hakkında dava ikamesi ne bir protestoya ve ne de diğer hususî bir muamele ifasile meşrut değildir.

Müsademe mesuliyeti hakkında hata için kanunî karine carî değildir.

Madde — 7

Zarar tazminine müteallik davalar, hadisenin vukuundan itibaren iki senede müruru zamanına uğrar.

4 nci maddenin 3 ncu bendile kabul edilmiş olan müracaat davalarını ikame etmek için müddet bir senedir. Bu müruru zaman ancak tediye gününden itibaren cereyan eder.

Bu müruru zamanları tavik veyahut kateden sebepler davayı rüyet eden mahkemenin kanunî ile teayyün eder.

Âli Âkid Taraflar kendi kanunlarında müddeialehy geminin müddeinin ikametgâhı veya başlıca müessesesi bulunan Devlet kara sularında yakalanmaması keyfiyetini yukarıda tesbit edilen müddetleri temdid eder bir sebep olarak kabul etmek hakkını muhafaza ederler.

Madde — 8

Bahrî bir müsademeden sonra tesadüm etmiş olan gemilerden her birinin kaptanı, kendi gemisi, mürettebatı ve yolcuları için eiddî bir tehlike olmadıkça elinden geldiği kadar diğer gemiye, mürettebatına ve yolcularına muavenet etmeğe mecburdur.

Kezalik kendi gemisinin ismini ve mukayyet bulunduğu liman ile beraber nereden geldiğini ve nereye gideceğini bildirmeğe mecburdur.

Geminin sahibi mahza yukarıdaki hükümler hilâfında hareketten dolayı mesul değildir.

Madde — 9

Mevzu kanunları yukarıki maddeye muhalif hareketleri men etmeyen Âli Âkid Taraflar bu hareketlerin menini için iktiza eden tedbirleri ittihaz veya kendi teşri heyetlerine teklif etmeyi taahhud ederler.

Âli Âkid Taraflar yukarıdaki hükmün icrası için kendi memleketlerinde vazedilmiş veya edilecek olan kanunlar ile nizamnameleri mümkün olduğu kadar süratle birbirine bildireceklerdir.

Madde — 10

Muahhar mukaveleler kaydı ihtirazisi ile bu hükümler ne gemi sahiblerinin mesuliyetini tahdid hususunda her memlekette müesses kaideleri, ne de nakliye mukavelesinden veya diğer bütün mukavelelerden neşet eden mükellefiyetleri ihlâl etmez.

Madde — 11

Bu mukavele harp gemilerine ve münhasıran umumî bir hizmete tahsis edilmiş olan Devlet gemilerine tatbik olunmaz.

Madde — 12

Bu mukavelenin hükümleri, davaya mevzu teşkil eden gemilerin hepsi Âli Âkid Taraflara mensub olduğu vakit millî kanunların tayin ettiği diğer hallerde bütün alâkadarlar hakkında tatbik olunacaktır.

Bununla beraber mukarrerdir ki:

1 - Gayri âkid bir Devlet tebeasından bulunan alâkadarlar hakkında mezkûr hükümlerin tatbiki, Âkid Devletlerden her biri tarafından mütekabiliyet şartına tâbi tutulabilecektir.

2 - Alâkadarların hepsi davayı rüyet eden mahkemenin mensub bulunduğu Devlet tebeası oldukları takdirde mukavelename değil millî kanun tatbik edilecektir.

Madde — 13

Bu mukavele müsademe vukua gelmemiş olsa bile gerek bir manevranın icrası veya ihmali ve gerek nizamata riayetsizlik yüzünden bir geminin diğer bir gemiye yahud gemide bulunan eşyaya veya şahıslara, ika ettiği zararların tazminine dahi şamildir.

Madde — 14

Âli Âkid Taraflardan her biri bu mukavelenin meriyete girmesinden itibaren üç sene sonra, mukaveleye ithal edilebilecek islâhatı taharri ve tayin ve hassatan mümkünse mukavelenin tatbiki dairesinitevsi etmek maksadile yeni bir konferansın içtimamı teklif etmek salâhiyetini haiz olacaktır.

Bu salâhiyetini istimal edecek olan Devlet, altı ay içinde konferansı içtimaa davet etmeyi deruhde eyleyecek olan Belçika Hükûmeti vasıtasile niyetini diğer Devletlere bildirecektir.

Madde — 15

Bu mukaveleyi imza etmemiş olan Devletler, talepleri üzerine buna iltihaka kabul olunur. Bu iltihak siyasî tarikle Belçika Hükûmetine ve onun tarafından da diğer Âkit Tarafların Hükûmetlerinden her birine tebliğ olunacak ve Belçika Hükûmeti marifetile tebliğnamenin irsalinden bir ay sonra hükmünü icra edecektir.

Bu mukavele tasdik edilecektir.

Mukavelenin imzası gününden itibaren en geç bir senelik bir müddetin inkizasında Belçika Hükûmeti, mezkûr mukaveleyi tasdik etmeğe hazır bulduklarını beyan etmiş olan Âli Âkid Tarafların Hükûmetlerle mukaveleyi meriyete koymanın münasib oub olmadığını kararlaştırmak maksadile temasta bulunacaktır.

İcabrı takdirinde tasdiknameler derhal Brükselde Hazinei Evraka tevdi olunacak ve mukavele bu tevdi tarihinden bir ay sonra hükmünü icra edecektir.

Protokol, bir sene daha Brüksel konferansında temsil edilmiş olan Hükûmetlerin lehine açık kalacaktır. Bu müddetin mürurundan sonra mezkûr Hükûmetler ancak, on beşinci maddenin hükümlerine tevfikân mukaveleye iltihak edebilirler.

Âli Âkid Taraflardan her hangi biri bu mukaveleyi fesettiği halde bu fesih ancak Belçika Hükûmetine tebliğ edildiği günden bir sene sonra hükmünü icra edecek ve mukavele diğer Âkid Taraflar arasında meri kalacaktır.

MUNZAM MADDE

Geçen 16 nci maddeye istisnaen, müsademe alınması mecburi bir kılavuzun hatası yüzünden vukua geldiği takdirde mesuliyeti tesbit eden 5 nci maddenin hükmü ancak Âli Âkid Taraflar gemi sahiblerinin tahdid mesuliyeti hakkında itilâf hâsıl ettikleri zaman meriyete girecektir.

Tasdikân ilmekal Âli Âkid Tarafların murahhasları bu mukaveleyi imza ve tahtim etmişlerdir. Brükselde 23 eylül 1910 da bir nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Almanya için :

Kracker Von Schwartzenfeldt,
Dr. G. Stuckmann.

Arjantin Cümhuriyeti için :

Alberto Blancas.

Avusturya için ve Macaristan için :

S. Clary et Aldringen.

Avusturya için :

Stephen Worms.

Macaristan için :

Dr. François de Nagy.

Belçika için :

A. Beerbaert,
Capelle,
Ch. Lejeune,
Louis Franck,
Paul Segers.

Brezilya Düveli Müttehidesi için :

Rodrigo Octavio de Langaard Menezes.

Şili için:

F. Puga - Borne.

Küba Cümhuriyeti için:

Dr. F. Zayas.

Danimarka için:

W. Grevenkop Castenskiold,

Herman Halkier.

İspanya için:

Arturo de Baguer,

Juan Spottorno,

Ramon Sanchez de Ocana,

Faustino A. del Manzano.

Amerika Düveli Müttehidesi:

Walter C. Noyes,

Charles C. Burlinkham,

A. J. Montague,

Edwin w. Smith.

Fransa için:

Beau,

Ch. Lyon - Caen.

Büyük Britanya için:

Arthur H. Hardinge,

W. Pickford,

Leslie Scott,

Hugh Godley.

Yunanistan için:

G. Diobouniotis.

İtalya için:

Prince de Castagneto,

Francesco Berlingieri,

Francesco M. Mirelli,

Prof. Cèsar Vivante.

Japonya için:

K. Nabeshima,

Y. Irie,

T. Ishikawa,

M. Matsuda.

Meksika Düveli Müttehidesi için:

Enrique Olarte,

Viktor - Manuel Castillo.

Nikaraguva için:

Léon Vallez.

Norveç için:

Hagerup,

Chr. Th. Boe.

Felemenk için:

P. R. A. Mervill van Carnbee,

Molengraaff,

Loder,

C. D. Asser.

Portekiz için:

A. D. de Oliveira Sorès.

Romanya için:

T. G. Djuvara.

Rusya için:

C. Nabokoff.

İsveç için:

Albert Ehrensvard,

Einar Lange.

Uroguvay için:

Luis Carabelli.

